

Házfelavatási beszéd.¹

„Bémenvén pedig a házba, köszöntsétek a háznak népét; és ha a ház méltó léssen, szálljon a ti békességetek ő reája“. Jézus Krisztusnak tanítványaihoz intézett ez utasítása szerint köszöntlek titeket csehétfalvi unitárius atyafiak ez öröm-ünnepély alkalmával és ajkaimra véve amaz apostoli szózatot, köszöntöm e diszes hajlékot: „Békesség e háznak“. Öröm-ünnepélyt említék és méltán, mert szemeitekből, arczotokból olvasom, az ide sereglett nagy gyülekezet nyilván hirdeti, hogy a csehétfalvi unitár. szt. ekklesiának ma öröm-ünnepe van. És erre van is okotok. Mert hiszen, a minek eszméjét már czelótt évtizedekkel kebletekben ápolgattátok; a minek alapját már régóta rakosgattátok, megvalósítására évek óta készülődtek; a miért vallásos kebletek hő imája titkon és nyilván annyiszor emelkedett fel az Egek Urához: ime az ima meghallgatva, reményetek, vágyatok teljesülve, ez ekklészia jó híréhez, nemes büszkeségéhez méltóan készen áll e szerkezetében elég szilárd, külsőjére nézve diszes, imposans, benn kényelmes, lakályos papi ház; rendeltetésének átadandó lévén ez alkalommal, várja a szokásos felavatást. Ti pedig kedves afiai örömmérzések között veszitek ajkaitokra szent könyvünk szavait: „Ime a régiek elmúltak és mindenek megújultak“. „Ma lett idvessége e háznak“. Azonban nem kétlem, hogy a midőn örömmel és megelégedéssel néztek a jól végzett munkára, midőn vallásos ihletettséggel és nemes büszkeséggel tekintetek erre, a maga nemében vidékünkön párját ritkító papi házra; nem kétlem, mondom, hogy egyuttal hálával ne emlékeznétek meg arról, a ki adta nekünk az életet, megadja a mindennapi kenyeret, gondot visel az ég madaraira s szeretettel őrökdi gyermekei felett, lehetetlen, hogy hálával ne gondoljatok a mi jó és szerető édes Atyánkra, ki minket az igaz hitben nevelt, hitünket és egyházunkat annyi vész és megpróbáltatás között is megtartotta, s a ki közelebről titeket e papi ház építése alatt segedelmével megáldott, értésetekre adva, meggyőzve titeket a vallásos keblü király ama mondásának igaz voltáról: „hiába fáradnak az építők, ha az Ur nem építi a házat“. Annak okáért, ha így szóltok: „Örvendezzünk örömünkben“, vegyétek ajkaitokra ez igéket is: „Jőjjetek el, menjünk az Ur elejébe

¹ Elmondott a csehétfalvi unitár. papi ház felavatása alkalmával 1898. november 27-én.

hálaadással, énekeljünk neki dicsénekeket“. Vagyis: örömrzéseitek mellett kebletekben *adjatok helyet s ápoljátok az Isten iránti hála szent érzéseit is.*

A mint tudom, hogy élő hitetek s cselekedetetekben nyilvánuló vallásosságotok látható eredménye a templom és toronynak, az iskola és tanítói laknak jól és szépen való gondozása: meg vagyok győződve arról is, hogy említett középületeitekkel együtt e papi ház fentartására sem hiányzik és nem fog hiányozni soha gondosságotok s áldozatkészségtek. E végezt építettétek e házat erős alapzatra, szilárd derékkal s tartósnak ígérkező fedélzettel. Hiszem, hogy az esetleg mutakozó romlásokat haladék nélkül javítani fogjátok; tűzkár ellen, a mint kell is, biztosítjátok. Szóval: reménylem, hogy mindennemű középületeiteknek jövőben jókarban való tartása szent elhatározásotok. Azonban mindezen körültekintő gondoskodásaitok közepett el ne felejtkeztek arról, ki az építésben is láthatólag segedelmetek, oltalmatok volt, el ne felejtkeztek a jó Istenről, mert legyetek meggyőződve: „Hiába vigyáznak a vigyázók, ha az Ur nem őrzi a várost“, vagyis: mint eddig, ugy ezután is *az Ur legyen bizatmatoknak erős kősziklája.*

Mostani összegyűlésünknek is tulajdonképpeni célja az, hogy az Ur oltalmát kérve, adjuk át e házat rendeltetésének, avassuk fel.

Korunkban az ilyenmű összejövetelek gyakoriak, majdnem mindennapiak. Századvégünk villámsebességgel alkot, épít, hogy a beköszöntő új század reggele fényesebbnél fényesebb hajlékokban találja ugy a haza törvényhozó testületét, mint az itt alkotott törvények alapján az igazságot bekötött szemekkel egyformán osztó istenasszonyt. A közigazdaság, ipar és kereskedelem részére csarnokok emelkedtek; a tudomány ma nem szorul sötét zugakba, hanem ékes palotákból hinti világító fényét; a muzsák befogadására ma, jobbára még faluhelyeken is, diszes épületek állanak; Isten tiszteletére az építő művészet remekeket alkot; és . . . és . . . hála a kornak! amaz egyszerű, halászokból és vámszedőkből elhivott tizenkét apostol utódainak a haza és társadalom, a műveltség és vallásosság, a törvény és erkölcs minden időkben, de nem minden idők által méltányolt őrálloinak, a lelkészeknek is, ottan-ottan megfelelő lakok építettnek. E célra építettett e hajlék is, melyet most felavatunk.

Csehétfalvi unitárius Atyafiak! nem az a szegény szomszéd hitközség igénytelen papja, hanem a vallásosságnak és közerkölcsöségnek egyik őrálloja, hogy ne mondjam küldöttje köszöni megszerény szavaim által nemes tetteteket. Szép, Isten előtt kedves dolgot cselekedtetek s még magasztosabbá teszi az, hogy minden külségély nélkül, önerőtökön végeztétek. Legyen kedves az Ur előtt áldozatotok. Jutalma, a jól és hiven végzett munkának szokott jutalma, már is meg van kebletekben. Péter apostollal kérlek: „*Ti is, mint élő kővek építtessetek fel, hogy legyetek lelki ház a lelki áldozatoknak áldoztatásokra, melyek Istennek kedvesek a Jézus Krisztus által*“ s kérem az Atyát, hogy „*szenteljen meg titeket mindenestől fogva*“. És most áldásra nyitom meg ajkaimat s nyujtom fel kezeimet.

Legyen ez a ház valóban papi ház, békességnek hajléka, hol az Ur szolgáljának legyen minden időben bátorságos, békés lakozása, a mi édessé fogja tenni a száraz kenyérnek egyetlen falatját is.

Legyen ez a ház a felebaráti szeretetnek, a könyörületnek hajléka „megtapodván annak küszöbét ez a láb, a szegénynek lábai, a szükölködőknek talpain“, találjon pártfogást itt az ártatlanul üldözött; hajlékot a bujdosó, az árva gyámolítót és kenyeret az éhező.

Legyen ez a ház a hitnek, a vallásosságnak hajléka, hogy látván mások is, hitre és vallásosságra buzduljanak.

Atyánk! szenteld meg te is e házat. Örökő angyalaid vigyázzanak rá; oltalmazd véstől, csapástól, hogy hosszú időn át legyen hirdetője e nép buzgóságának. *„A te jóakaratomnak áldása legyen a te szolgálódnak házában, hogy legyen előtted mindörökké; mert te szóltál uram, Istenem, és a te áldásoddal áldassék meg a te szolgálódnak háza mindörökké“.* Ámen.

ÜRMÖSI SÁNOR,
tarcsafalvi lelkész.

GYÖNGYMONDATOK.

(Újkori íróktól.)

Fejedelem.

A legnagyobb fejedelmek története gyakran az emberi hibák lesorolása. *Voltaire.*

A vallásszerető, istenfélő fejedelem oly oroszlán, melyet lehet simogatni és engesztelni; az istenfélő és vallásgyűlölő oly vadállat, mely a járókra nem ugorhatni őt tartóztató lánczot harapja; a vallástalan pedig oly fenevad, mely akkor érzi a szabadságot, ha ölhet, marezangolhat. *Montesquieu.*

Fejedelmek között a barátság néha véték. Minden uralkodónak legelőbb saját népe boldogságát kell szívéen viselnie — még ha szomszédainak kárára volna is. Egy királynak nem szabad cosmopolitának lenni. *Gr. Széchenyi István.*

A fejedelem joga a honpolgárok irányában az, ami az atyai jog a fiak felett. Az igazságos fejedelem a hon atyja — minél szebb nevezet nem lehet. *Petrárka.*

Egy fejedelem sem bír akkora önkényi hatalommal, mint a kit a nép szeret; az a maga helyzetében mindenhatóságra számíthat. *Marmontel.*

Az erős, emberséges és bölcs fejedelem vallja bé, hogy e három főtulajdonának összelete többet ér három fejedelemségnél. *Lafontaine.*

A mint a fejedelem értelmez, úgy értelmezni, a mint érez, úgy érezni — rendszerint divat: gyönyöreit, szenvedélyeit, szemeit, beszédét, öltönyét, minden eljárását utánozni divat; s mindezt kedvességnek szokás tartani. *Malebranche.*

A fejedelem a véték erénynyé, s az erényt vétékké változtathatja, egy szavával minden eszmét elferdíthet. Egy szava, egy intése, egy ajk vagy szemmozdulata: a tudományt, tudományosságot tudákossággá, — a makacsságot, gorombaságot, kegyetlenséget bátorsági nagysággá, — az istentelenséget, kicsapongást erélylyé, szellem szabadsággá teszi. *Malebranche.*

Figyelem.

Sokszor rosszul érti az ember azt, amit jól érteni hiszen. *Molière.*

Bámulatos, mennyi oly dolog van szemünk előtt, amit nem látunk. *Fontenelle.*